

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r36238060908882,GRUDZIELSKI-Kazimierz.html>
18.04.2024, 13:51

GRUDZIE LSKI Kazimierz

Osoba

GRUDZIELSKI Kazimierz

Urodzony

1856

Zmarł

1921

Opis

dowódca frontu płn., Inspektor Piechoty, gen. dywizji. Ur. 9 maja 1856 r. w Turwi (pow. kościański), w rodzinie administratora majątku Wojciecha i Alfonsyny z Morinów. Po ukończeniu Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu wstąpił do szkoły wojskowej w Poczdamie. Od 31 marca 1878 r. służył zawodowo w armii niemieckiej, kolejno w: 6 baonie strzelców w Oleśnicy, 46 Pułku Piechoty w Poznaniu, 163 Pułku Piechoty i 84 Pułku Piechoty. W 1880 r. mianowany został ppor., w 1889 r. - por., w 1894 r. - kpt., w 1906 - mjr., w 1912 r. - ppłk. Od 1910 r. był szefem

Obwodowej Komendy Uzuppełnień w Montgoie (Monschau), przy granicy belgijskiej.

Po wybuchu wojny w 1914 r. otrzymał rozkaz zmobilizowania straży granicznej i obsadzenia granicy belgijskiej. 2 września 1917 r. przeszedł w stan spoczynku i osiadł najpierw w Sołeczynie, a potem w Opieszynie (k. Wrześni). 12 listopada 1918 r. PRL desygnowała go na polskiego delegata-kontrolera przy landracie we Wrześni. Funkcję tę pełnił do wybuchu powstania. Od 24 listopada był Komendantem Straży Ludowej na pow. wrzeșiński. 28 grudnia zgłosił się do dyspozycji Komisarjatu NRL. Dowództwo Główne w Poznaniu mianowało go (1 stycznia 1919) dowódcą odcinka pñ.-wsch. Do wykonania zleconych rozkazów przystąpił 2 stycznia.

Po utworzeniu okręgów wojskowych (7 stycznia) objął dowództwo II Okręgu, obejmującego pow. Września, Środa, Witkowo i Gniezno, z siedzibą w Gnieźnie. Po klęsce powstańców w Szubinie (8 stycznia) uznał za konieczne natychmiastowe odzyskanie utraconych pozycji oraz opanowanie możliwie największego obszaru. Skontaktował się z Dowództwem Głównym, które w trybie alarmowym zorganizowało grupę dyspozycyjną. Opracowany przez niego, jego sztab i Dowództwo Główne plan operacji powiódł się w zupełności; powstańcy wyzwolili pñ.-zach. Wielkopolskę. Jako dowódca frontu skutecznie bronił wyzwolonego obszaru, m.in. podczas niemieckich prób ofensywnych na przełomie stycznia i lutego 1919 r. Zorganizował 2 Dywizję Strzelców Wielkopolskich i objął jej dowództwo (12 marca). Dekretem Komisarjatu NRL nr 6 poz. 1 (z 11 marca 1919) mianowany został płk., a dekretem nr 7 (z tego dnia) - gen. ppor. 25 czerwca

Rozkazem dziennym Dowództwa Głównego (nr 172) gen. J. Dowbor-Muśnicki mianował go Inspektorem Piechoty przy Głównodowodzącym

Sił Zbrojnych w b. zaborze pruskim. Grudzielski wniósł niewątpliwy wkład w sformowanie trzech dywizji piechoty i kadr dla Dywizji Pomorskiej. Rozkazem Naczelnego Wodza mianowany został (8 listopada) dowódcą twierdzy Toruń, z równoczesną funkcją zastępcy dowódcy DOGen. w Poznaniu. 3 stycznia 1921 r. otrzymał awans na gen. dywizji.

Zm. 31 marca 1921 r. w Poznaniu, pochowany został w grobowcu rodzinnym w Gozdowie (pow. wrzesiński). Odznaczony był Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym. Związek małżeński zawarł z Wandą Dobrogoyską; małżeństwo było bezdzietne.

Bibliografia

B. Polak, Grudzielski Kazimierz (1856-1921) (w:) Słownik biograficzny powstańców wielkopolskich 1918-1919, red. A. Czubiński, B. Polak, Poznań 2002, s.117.

Autor wpisu

Bogusław Polak